

Kunstinõukogu koosolek

6.aprillil 1962.a.

Koosolekust võtsid osa sm-d: Hammer, Lauter, S.Ots, Tamberg, Koit, Päri, T.Randviir, Ojamaa, Targama, Renter, Järvi, Goldschmidt, Künnapuu.

- P ä e v a k o r r a s : 1) Esitada tarifitseerimiseks dirigendina H.Orusaar.
2) Kara Karajevi ball."Kõue rada" arutelu.

I

Kunstinõukogu otsustab: esitada Vabar.Tarifitseerimise Komisjonile tarifitseerimiseks dirigendina Helmut Orusaar ja taotleda talle I kat.III aste kuupalgaga rbl.125.-

II

sm.Lauter: Kas idee on toodud välja? On. See on väga aktuaalne. Minu meelest on sm.Päriil koreograafias ja mitmetes stseenides häid saavutusi. On huvitav algusest lõpuni. On aga ka venivusi. Mis mind kütkestab on, et muusika on täidetud liikumisest. Paremad on duetid, dialoogid, massistseenid ei ole nii head. Välja langeb lavas tuse üldilmest kooli pilt (puu ja tahvel). Traataia alla laskmist on liiga palju. Põlemine on tegemata. Mille taga see seisab, ei tea. Homme peab see olema seatud.Vastu olen ma Aafrika kaardile. Kui ema leiab, et poeg on põletatud, miks ta peab seal niimoodi vingerdama. See ei ole hea.

sm.Randviir: - ballett on huvitav, sm.Päriil hästi õnnestunud. Sm. Päri on püüdnud seda lahendada moodsalt. Dekoratsioon sobisid. Kui on tegemist misanstseenidega, siis on see olustikuline. Rekvisiite on liiga palju. Ilus lakooniline koreograafiline lahendus nagu kaob. I vaatuses häirib rong, tundub lapsemärguna. Kooli pildis segab suur puu. II vaatuses valgus - Sarie kohad on pimedad. Okastraat on huvitav, kui näeme seda I vaatuses, kui ta hiljem kordub on halb. III vaatuses Lanny ja Sarie hukkumine on alles seadmata. Püstolipaugud häirivad. Laskmist saab näidata ilma paukudeta. Meie lava on väike nii suure massi jaoks. Tants kitarridega oli ilus kui tantsijate käes ei olnud kitarr. Kitarridega ei ole see tants hea. Lõpp peaks olema antud tugevamalt.

sm.Targama: - Ballett on sm.Päriil hästi õnnestunud. Koreograafias on palju uudset ja huvitavat. Mõningates stseenides on palju tantsijaid, kannatab tantsu puhtus ja kunstiline külg. Tekib lämmitav tunne. Laul istub aga häirib, et samal ajal on laval pantomiim, laul võiks olla kinnise eesriidega. Rongi liikumine häirib. Valgused ei tule sujuvalt. Aafrika kaart tuleks kindlasti maha võtta. Tõrvikud on nigelad. Sm.Järvi on teinud toreda töö selle lühikese ajaga, mis oli proovideks.

Sm.S.Ots: Teos on väga tugev nii ideelt kui ka teostuselt. Aasia ja Aafrika rahvad kasutavad palju rekvisiite, need nagu annavad kohaliku koloriidi. Lavastuse plaaniga ei oleks sobinud tinglik lahendus. Läbinisti realistlik teos. Dekoratsioon meeldis väga. Kahjuks ma eile ei saanud vaadata ja ei tea, milline oli III vaatus- eilsel proovil, täna oli III vaatus täiesti toores. Rahvast on paksult - idamaa rahvad on alati koos - see on koloriit. Minule meeldisid mõlemad Lanny'd ja Lizzie'd. Mina eelistan Balojani Sarie osas, Koptelkov mõjus I vaatuses lapsena, II vaatuses kadus see tunne. Sellest tuleb väga tugev etendus. II vaatuses adagio on veniv. Kui annaks teha kopüür, tuleks kasuks. Mõlemad pastorid on isetegevuslikud. Saarekesel Mako osas oli tühje momente. Mulle meeldis väga Roos.

sm.Goldschmidt: - selle teose muusika on väga raske. Järvi on hästi töötanud orkestri osas. See tükk nõuab massi, meile laval tundub see mass lohakana. Ema jätab halva mulje. Rütmilise täpsuse poolest lonkab. Dekoratsioon meeldis.

sm.Ojamaa: Ma ei hakka kordama positiivset. Ebaküpsusest tekib igavuse tunne. Stiililine ebaühtlus dekoratsioonis ja lavastuses. Rekvisiiti liiga palju. Teatud naiivsus misantseenides, see on lahendatud ebaühtlaselt. Okastraati liiga palju. Peksmist on palju, seda saaks hoida ära. Rips - emana on äärmiselt naturalistlik. Massis on liiga palju, sellepärast kaob ära kooregraafiline joonis. Kui oleks rahvast vähem, siis oleks kunstiline mõju suurem. Kooriartistid mõjuvad balletis halvasti. Neegrite pealikul on jalas mustad kingad, võiks olla sussid või palja jalu.

sm.Tamberg: Mulle jäi igavaks algus. Järvi on tubli töö teinud, jääb vajana erutusest või intensiivsusest. Teos on tähelepanu vääriv. Lavastus kui tervik ei ole ühtlase käekirjaga. Kõige paremini näitab see kuidas ta läheb publikusse.

sm.Hammer: Kui meie räägime romaanist ja balletist, siis balleti loojad on läinud kahjuks halvemat, odavamat plakatlikku teed. Oleks võinud olla rohkem elamuslikku. Ma ei tea, kas oleks saanud lavastaja lahendada seda teisiti. Võib-olla seda peksmist on liiga palju. Mõned pisiastjad, mis annavad teha. Rongisaatjad lehvitavad saali, rong läheb ikka ühes suunas, pole tarvis, et ringi teeb. Lanny koju jõudmine, tulevad kolm poissi - nad tulevad ja lähevad - nad midagi ei tee, ei ole reageerimist. Ei ole loogiline, et ta jääb sinna üksinda seisma - siin jääb midagi vajaka. Mida need kukeharjaga mütsid kujutavad - neid nagu ei tahaks näha. Kitarride asi hakkab vastu. On kaks võimalust kas teha see ilma kitarrideta võivähedada paare. Mis puutub rekvisiiti, siis on seda palju, kuigi sm.Ots põhjendas seda.

sm.Päri: Missugused rekvisiidid on üleliigsed? Palun, ütelge konkreetselt.

Sm.Hammer: Meie räägime, mis silma hakkas ja lavastaja peaks sellele mõtlema. Laval ei ole ruumi ja selle all kannatab tantsujoonis. Kas ei ole natuke palju tantsulist tegevust põrandale viidud, peaaegu kõik tegelased roomavad ja pööravad end põrandal. Apelsinide ja banaanidega loopimine, see ei tulnud hästi välja. Jutlustajad on halvad. Kust see müts tuleb viimasesse vaatusesse. Lanny tuleb sinna ilma mütsita. Okastraadi allatulek - see peaks olema seal, kus ta on seotud tegevusega.

sm. Järvi: Ballett "Kõue rada" on huvitav teos ja muusika on ka väga tänulik. Selles muusikas jääb domineerima forte, meie orkester on selle balleti mängimiseks väike. Keelpillide osas on meil vähe mängijaid, sellepärast domineerib vask. Sm. Päril on muusika hästi lahtimõtestanud. On lahendatud hea muusikaline vaistuga. III v. duett on kõige kõrgem partituuri lehekülgedelt, mis ma olen näinud. Ta on väga raske mängida ja ei mõju emotsionaalselt. Leningradis on ta pandud kopüüri alla. Praegu see võtab tagasi muusikalist pinget, orkestratsioon on selle koha peal väga vaene. Ta mõjub liiglihana. See on kordamine ka laval. See on tõsine küsimus, sm. Päril, me peame sellest mõtlema.

sm. Targama: sm. S. Ots ütles koori kohta isetegevus, koori võimed nii ebaprofessionaalsed ka ei ole, kui Teie siin ütlete. Muusika on raske ja liiga vähe on saanud proove. Koori liikumist balletiga ei saa ju võrrelda. Ei saa ju panna kooriartisti nii liikuma kui balletiartisti ega balletiartisti nii laulma, kui kooriartisti.

sm. Päril: - kõik ball. teatrid mängivad seda balletti. "Kõue rada" muusika sai Lenini preemia. Ma väga armastan seda romaani ja Kara Karajevi muusikat. Teatri kostüümid on halvast materjalist. Kuidas saab seda teha ilma rekvisiitideta? Renteri dekoratsioon mind ei rahulda, minuga kui ballettmeisteriga ei ole arvestatud. See toimub Aafrikas, aga dekoratsioonides see ei kajastu, seal on vähe kõrvetavat päikese kuumust, valgust on vähe, III v. on kool, tahvel peab olema. Võib-olla pole vaja arvelauda. Ma sain selle lavastuse eest I preemia, Ufas käis komisjon, ütlesid, et on parem kui Leningradis ja Moskvast. Kunstnikuga ma ei ole rahul. Ma palun, et mul lubatakse lõpetada see teos. See Aafrika kaart ei kõlba, seda peab projektiooniga aitama. Ma ei saanud siin seda tööindu, mis oli Ufas.

sm. Hammer: Kuidas Teie, sm. Päril, arvate kas kunstnik on loov töötaja või ei?

sm. Päril: Muidugi on.

sm. Lauter: Sm. Päril arvab, et tema maitse on üle kõige. Meie kunstnikonõukogule ei meeldinud need kavandid, mis tegi Baškiiria kunstnik. Mis puutub Sarie kostüümidesse, siis need on vaesed. Muus osas leiän, et on hea.

sm. Ojamaa: Kui sm. Päril oleks saanud selle balleti teha nii, kuidas ta oli seda mõtelnud, võib-olla oleks tulnud see paremini välja kui praegu, seda meie ei tea. Lavastaja, kunstnik ja dirigent peavad leidma ühise mõtte. Praegu on mõlemad halvast olukorras nii sm. Renter kui ka sm. Päril.

sm. Hammer: Kui sm. Renter hakkas tegema kavandeid, ei olnud sm. Päril siin. Sm. Renter tegi need kavandid romaani järgi ja need kavandid vastavad romaanile täiesti. Ükski kunstnik ei oleks neid hiljem teinud.

sm. Renter: Mina lähtusin sellest teosest. Mul oli teine ettekujutus. Võtsin omad kavandid tagasi, kui selgus, et sm. Päril nendega ei nõustu. Mina ei saanud kõigist oma seisukohtadest taganeda.

sm. Hammer: Meile ei olnud Baškiiria kunstniku tehtud kavandid vastuvõetavad.

sm. Päre: Praegu puudub veel palju rekvisiite, ei ole tehtud, miks?

sm. Hammer: Sm. Päre, Teie arvate nii "olgu olla". Meie nii ei saa, peame mõtlema lavastuse kuludele. Teie peate mõtlema ka teatri seisukohast. Me kõik tahame, et tulevad väljad head lavastused. Tuleb välja, et meie ei tööta koos. Tunustatakse Teie tööd, Teie andeid, aga ükski kunstnik ei ole tark, kes ei kuula teisi kunstnikke. Ei saa olla nii kategooriliselt omas kinni, peab arvestama ka teistega. Maitse küsimused selgitatakse diskussioonis. See oleks õige, kui kuulaksite ka meie kunstnikkogu nõuannet. ~~Läbi~~ Lavastaja ideed peab kunstnik aitama välja tuua.

sm. Lauter: Kui lahendus on tinglik, siis peavad rekvisiidid olema head.

sm. Renter: Rekvisiite oli üle 240 eseme. Rekvisiidid olid kõik valmis.

sm. Hammer: Kontrolletendusel ja esietendusel tantsivad:

Lanny	-	E. Kerge
Lizzie	-	J. Lehiste
Lanny ema	-	I. Pöder
Sarie	-	T. Randviir
Mako	-	P. Roos
Gert	-	V. Hagus
Wilson	-	H. Otto
Smith	-	R. Vahtmaa
Fanny	-	E. Spriiit
Larry	-	D. Šur
Kaevanduste omanik	-	I. Silla

Protokollis

(L. Jaanso)